

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:

SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-FÉLE HÁZ),

HOVÁ A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉT ILLETŐ KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK.

KÉZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP ÉS CSÜTÖRTÖKÖN.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre ————— 12 K.
Fél évre ————— 6 K.
Negyed évre ————— 3 K.

→ EGYES SZÁM ÁRA 12 FIL. ←

KIADÓHIVATAL:

SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-FÉLE HÁZ)

HOVÁ AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.

HIRDETÉSEK

ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN VÉTETNEK FEL

Emlékezetes nap.

Esztergom, február 15.

Esztergom szabad királyi város közönségének bizalmasai közül csütörtökön délelőtt a polgármester vezetése alatt küldöttség tisztelt Magyarország bibornok hercegprímása előtt a végből, hogy a főpásztort hetvenegyedik születésnapja alkalmából székhelye: sz. István ősi városa részéről üdvözölvén, a jelentős nap által előidézett hangulat hatása alatt arra kérje, részesítse Esztergomot abban a szerencsében, hogy valóban székvárosának tekintsi és mint ilyennek módot nyújt, hogy a történelmi mult fenyves napjaiból visszanyerjen ez által egy biztató sugarat.

A béke apostola, a jóságos lelkületű egyháznagy kiüntető melegséggel fogadta a város küldöttjeit és a polgármester nagy hatású üdvözlő beszéde után kitarja szívét. Közvetlen hangú válaszában mindenekelőtt biztosította Esztergom közönségét arról, hogy iránta atyai szeretettel viseltetett és viseltetik; feltárta azon okokat, amelyeknek hatása alatt Esztergomtől eddig javarészből távol kellett lennie; hangoztatta azon közjogi helyzetnek elvitathatlan fontosságát, amely őt a hazai kormányzatban, a katolikus egyházi mozgalmak folytonos vezetésében és éber megfigyelésében exponálja s végül kijelentette, hogy eszentul az évek mindazon részét, amelyben magas személyét az ország szíve nélkülözheti, Esztergomban fogja tölteni.

A polgármester Budapestről nyomban sürgönnyel küldött haza, amelyben nemes örömmel tudatja Ó Eminentiájának kijelentését.

Mi is örömmel írjuk fel e dátumot: 1903. február 12.

Legyen ez emlékezetében minden egyes városi polgárnak, hogy a mi áldott lelkű főpásztornak megígérte, határozottan és nyomatékkal, hogy Esztergomnak, ősi örökölt székhelyének újból visszaszálja azt a fényt, amelyet az oly sokáig nélkülözött!

Legyen az emlékezetes nap teljes biztosítéka annak, hogy Esztergom küldöttjei a város közönségének kiapadhatlan szeretetét tették le Magyarországnak főpásztora előtt, viszont szeretettel kérve Tőle elárvult szegény városunknak!

Dr.

Ki építse a villamos telepet?

Esztergom, február 15.

Most, a mikor világitási bizottságunk a hivatalos körök szándéka ellenére, de a közönség ellenállhatlan nyomásának engedve a villamos világitás mellett döntött, az az új kérdés merült fel, vajjon a város maga építse-e meg a villamos telepet, vagy adjon-e vállalkozónak, — ez esetben a „Hazáinak“

nevezett villamossági r. t.-nak, — 50 évre szóló monopóliumot.

A nemzetgazdaságban ma már általánosan elfogadott elv az, hogy az olyan vállalatok, a melyek a közszükségletek kielégítésére létesülnek, lehetőleg ne adassanak magánkezekbe, hanem maradjanak annak a köznek a tulajdonában, a melynek szükségletét fedezni hivatják.

Ezt az elvét Esztergom városának is követnie kellene, a midőn a villamos műlétesítésén dolgozik.

A kérdés csak az lehet, vajjon ily alapon bele mehet-e a város anyagi kockázat nélkül ebbe a vállalkozásba és mikor jár jobban, akkor-e, a mikor maga építi telepet és maga rendelkezik vele, vagy ha valamely vállalatnak engedi át.

Az anyagi kockázat kérdése ma már el van döntve; részint más hasonló városok példája, részint a város előtt fekvő tervek és számítások, de legjobban azon a tény által, hogy akadt vállalkozó, aki a koncessió megszerzésére minden erejéből iparkodik, arra mutatnak, hogy a városnak nemcsak aggodalomra nincsen oka, a midőn a tele-

Az „ESZTERGOMI LAPOK“ tárczája

Bizai Mihály, a nemzet bárója.

írta: Dr. Engel Gyula.

Balatonfüred fénykorát nem lehet sem fel- említeni, sem megírni a nélkül, hogy a nemzet bárójáról Bizairól meg ne emlékeznénk. Majd egy fél századig járt Balatonfüredre és mindig június 26-ikán, Lászlónapján érkezett meg ebédre Écsy László igazgatóhoz, ki egy félszázadon túl igazgatta a fürdőintézetet. A társaság zöme itt jelen volt. Ez volt rendszeren a szezon bekezdése. A nemzet bárója, az ő ötleteivel, adomáival és soha ki nem fogyó humorával pezsgő életet öntött az egész társaságba. Kifogyhatlan volt a felköszöntőkben, mindenkit ismert és célzatos talpra esett élezeivel folyton fokozta a jó kedvet. Nagyzolni is szeretett. Minden ilyen nagyobbszabású murin elmondotta I. Napoleon

proklamációját francia nyelven. Azt hitték, hogy kitünően beszéli a francia nyelvet, pedig semmit sem értett a francia nyelvhez. Operákat énekelt nagy páthosszal, balettot táncolt. Szóval minden mókáját bemutatta, csak hogy a közönséget mulattassa. Honorárium is busásan folyt be: mindent ingyen kapott a szó teljes értelmében. Mindig a nagy urak társaságát kereste, tanulmányozta mindenkinek a gyengéit és azokat ügyesen kiaknáta.

Mindenki ismerte a fővárosban, Balatonfüreden, az egész Balatonmentén, sőt az ország összes urai is, és még sem tudta senki, hogy ő kiesoda, kik voltak szülei, hol született, mit tanult, hol tanult?

Némelyek azt állították, hogy ifju korában borbély-legény volt. Mások meg azt mondják, hogy szegény jogász volt, ki a gazdagabb ifjaknak tett mindenféle szolgálatokat és ezeken élésködött.

Ifju-és férfikorában deli szép ember volt

s a nőhódításhoz nagyon értett, ugyannyira, hogy azt is állították róla, hogy egy nagyúri asszonyt megszöktetett és vele Olaszországban nagyúri módon költekezett, de a honnét később meztláb, gyalogszerivel jött haza. Élményeit nagyon ritkán mondotta el, de azok közül soha sem felejtette el elmondani, hogy Milanóban hogyan vezette be Mária Lujzát a bálba, mint báró Zay. Nevét megszakítva írta és a Bizaiból lett B. Zay.

Legintimebb mecenása volt gróf Beleznauy, ki az apját lötte agyon. Mikor a pandurok az utczán vezették, oda kiállott, jól megvasaljátok a gazembert.

Egyik fő kereseti forrása a saját lakásán rendezett hazard kártyajáték volt. Ő látta el a játékosokat kártyával és szivarral és azoknak nem volt meghatározott ára. A bank és a kassza nagyságától függött, hogy mennyit markolászott ki. Mikor néhány ezer forint volt a bankban, belemarkolt s pár száz forintot zsebrevágott.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

pet maga létesíti, hanem ellenkezőleg jövedelmi forrást biztosít magának, a melyből másnemű közérdekű intézmények költségeit fedezheti, vagy ha olyanoknak szükségét nem látja, a közköltségre háruló adóterhet csökkentheti. Az marad tehát eldöntendő és csak az a kérdés, mi előnyösebb a városra nézve, a saját telep-e, vagy a concessió telep?

Lássuk először, hogyan alakulnak a viszonyok oly esetben, ha a város a telepet 10000 lámpa számára létesíti, úgy a hogy azt a „Hazai“ tervezte és tekintsünk el egyelőre attól a kérdéstől, van-e szükség ilyen nagy telepre.

A város előtt fekvő számítások szerint 10000 lámpánál, tehát k. b. 1000 utcái lámpa és 9000 magánlámpa esetén az összes kiadások a tőketerlesztési részletet is bevéve, évente bőven számítva 70000 koronára rúgnak. Ma ezzel szemben a város a közvilágításra költségvetésébe egyáltalán nem vesz be összeget és csak 9000 magánlámpa után számít lámpánként évi 12 korona bevételt, az évi összeg bevétel lesz $9000 \times 12 = 108.000$ korona, marad tehát mint tiszta nyereség 38000 korona, mi mellett a közvilágítás a városnak semmibe sem kerül.

Mit nyújt ezzel szemben a „Hazai“? Annak a képviselője a febr. hó 4-én tartott bizottsági ülésen kijelentette, hogy a várostól a közvilágításért évi 24000 koronát kíván, a miből 4000 koronát évenként megtérít; szóval fizessen a város neki minden évben a közvilágításért húszezer koronát. Ezen kívül hajlandó a várost minden a városon kívül levő lámpa után 1.5 koronajövedelemben részesíteni, a miből 1500 korona jutna a városnak.

Feltéve, hogy ezt az 1500 koronányi

Akkor Balatonfüreden nagy pénzforgalom volt. Az 50 forintos vizik és több ezer forintra menő makaó-bankok napirenden voltak. Nem kevésbé magasba játszották az equartét és tardsit. A főszezon csak négy hétig tartott és ez csupa mulatságból állott. Színház zene és tánc váltották fel egymást. Ezen mulatságokban a főszerep mindig Bizainak jutott. Ötleteivel folyton mulattatta a közönséget.

Volt neki egy malaczbandája, az a fekete kávénál már várta őtet. Ezzel bolondnál-bolondabb dolgokat végeztetett a közönség megnevetetésére. Zsákba varratta őket és muszikkaszóval kellett versenyt futniok. Vasárnapként a kávéház elé gyűjtötte a környék népét és megtáncoltatta őket. Leány-futóversenyeket rendezett s a győztesek fehér kávékaptak süteményel.

Volt neki egy kis poany fogatja, azon megkocsikáztatta a szép parasztlányokat és a sétányon a savanyu-kut körül vágatott velük. Kifogyhatatlan volt ilyen mókákban.

Beteg vándorló legényeket kengyelfutónak öltöztetett és nagy gyűjtést rendezett számukra. Mikor a productionál kudarcot vallottak és a sok gyerek elébök vágatott, akkor a mostani Grandhotel kis ajtaján az inasa berántotta őket. Bizai pár forintot adott nekik — a gyűjtött összeg legnagyobb részét magának tartotta.

Mindenki igyekezett a nemzet bárójával jólábon állani, merta kire egyszer megharagudott,

összeget a város tényleg megkapja, marad még mindig mint közvilágítási költség 18500 korona.

Ellenben, ha a város maga építi meg a telepet, a közvilágítást ingyen kapja, de ezen kívül még 38000 korona haszna is van. A város által épített telep tehát évente

38000 kor.

18500 „

56500 koronával előnyösebb a városra nézve, mint a „Hazai“ által tervezett telep.

Tegyük fel azonban már most, hogy a telep egyelőre csak 4000 berendezett magánlámpára és a közvilágítási szükségletre épül ki, a mi Esztergom város viszonyainak bizonyára jobban felel meg mint a 10000 lámpás telep. Ezt nem kell bizonyítanunk azok előtt, a kik városunkat ismerik, hiszen városi mérnökünk is, a ki alaposan tanulmányozta ezt a kérdést, azt tartja, hogy a mi viszonyainknak összesen 5000 lámpát ellátó telep bőven megfelelné.

Ez esetben a városi villamos telep összes kiadása a törlesztéssel együtt évi kerek 45000 korona, az összes bevétel pedig évi $4000 \times 12 = 48000$ korona volna. Maradna tehát mint tiszta nyereség 3000 korona, a közvilágítás pedig ismét nem kerülne semmibe.

A „Hazai“ ajánlata szerint a közvilágításért, a városnak 20000 koronát kellene fizetnie, már a jövedelmi részesedés levonása után, úgy, hogy a városi telep 5000 lámpás telep esetén összesen évi 23000 koronával előnyösebb volna, mint a „Hazai“ javaslata alapján megépített telep.

Ezek után nézetünk szerint szó sem lehet arról, hogy a város a „Hazai“ ajánlatát elfogadja. Ha ezt mégis megtenné, ez

azt gunyos élceivel üldözte és igyekezett neveltségessé tenni. De ha emberére akadt, ki merészen visszavágott, akkor meghunyászkodott és hamarosan kereket oldott.

Nagyon hiu volt; még mint aggastyán is fiatalnak akart látszani. Azt mondják, hogy éjente nyers hust kötött az arczára, hogy üde legyen az arczbőre. Felsütött, hosszú haju parókat hordott, fogai mind hamisak voltak, bajuszát korom feketére festette.

Mindig magyar ruhában járt és fényes eszmáinak szarát jól kitöltötte. Dél előtt sohasem volt látható, mert délig tartott, míg a toilettjét rendezte. A fehér mellény és a sok ékszer soha sem hiányzott.

A hajó megérkeztekor mindig ott volt és az előkelő vendégeket mindig díkezióval és éljennel fogadta.

Nagyon sokáig tartotta magát, de az idő vasfoga őt is csak kikezdte, látása elhomályosodott, járása bizonytalan lett. Utóbb már az embereket jóformán csak hangjuk után ismerte fel és szép szerivel megdézsmálta őket. Életének utolsó éveiben már szénalomkeltő alak volt. Testben, lélekben megfogyatkozva, emlékező tehetőségét elveszítve vánszorgott, de azért még az utolsó nyarat is 93 éves korában, Balatonfüreden töltötte. 1887 őszén Budapesten, bekövetkezett halálával Bizaiiban nemcsak Budapestnek, de Balatonfürednek is egy a maga nemében classicus alakja tűnt le.

annyt jelentene, hogy évek hosszú során át rengeteg összeget küldene ki a városból, amire pedig semmi szükség sincs. Azonkívül még azt a megnevel bocsátható hibát követné el a város, hogy egy külföldi gépeket favorizáló, csak arra a célra alakult vállalatnak tömné meg a zsebeit.

Nem kételkedünk abban, hogy úgy, a mint városi hatóságunk és a világítási bizottság a közönség hangulatát és a józan ész követve a villamos világítás mellett döntött, nem fog elzárkózni az előbbieken közölt megfontolások szembeszökő eredményei elől sem, hanem azt fogja elhatározni, hogy a város maga építse meg a telepet és maga igazgassa azt.

A „Hazai“ ugyan azzal hozakodik elő, hogy a város a telepet bizonyos számú évek után megválthatja; addig azonban a városnak nem lesz módjában az áram szolgáltatási tarifákat és szabályokat a szükséghez képest és a közönség jogos követelményeinek megfelelőleg megváltoztatni. Azonkívül kénytelen lesz a megváltás alkalmával a telepért nagyobb összeget fizetni, mint a mennyiért azt most megszerezhetik, mert hiszen a vállalat nem fogja ingyen adni azt az előnyét, hogy még további 20-30 esztendeig huzhatná a busás hasznot.

A megváltás lehetősége sem lesz tehát döntő a város elhatározására, hiszen minek a telep átvételét 15 vagy 20 évre elhalasztani, mikor az sokkal előnyösebben már most építhető meg a város költségén?

Dr.

A gazdasági munkássegítő pénztár.

Egy emberbaráti intézmény megerősítését, megizmosodását jelentik e sorok. A földműves kigazdák, zsellérek, munkások országos segítőpénztára 1901. január óta működik. 1901-ben 269.253, 1902-ben már 395.680 apró ember tartozott ez intézmény kötelékébe. Azoknak a száma, akik a baleseti biztosításon felül önként biztosítják magukat nyugdíjra, halálesetre, vagy bizonyos életkorra, rohamosan emelkedik, elannyira, hogy ez évben január 1. óta 38 nap alatt 10.000 új tag jelentkezett. Azok előtt, akik Darányi ez alkotásának parlamenti tárgyalása idejében azt hangoztatták, hogy a magyar munkás nem fog az önkéntes biztosítás rendszerén alapult intézmény keretébe belépni — ez a szám bizonyul meglepő. Mindennap száznál több tag jelentkezik az ország és az emberiség minden vidékéről és az emberbaráti intézmények általános szükségét érzi, hogy idegenbe szakadt véreink (Amerikából, Romániából stb.) továbbá a Horvát-Szlavon földről, hova a pénztár működése nem terjed ki, — özőnével jönnék a levelek, tagsági jelentkezések: miért nem iratkozhatnak be ők is? Az új tagok belépése oly hatalmas lendületet vett, hogy az igazgatóság csak a legmegfelelőbb munkával képes az ügyek pontos ellátását biztosítani, így előre látható, hogy a közel jövőben támogatni kell a középpont kereteit.

Az intézmény népszerű voltát nemcsak széleskörű ismertetése mozdította elő, de a segítőpénztár gyors segítségnyújtása és a bürokratikus sablonok mellözése is. A pénztár rövid fennállása óta 252 kenyérkereső családnak 62.418 koronát, 597 esetben rokkantsági segítséget, 2898 esetben

baleseti családnak nyomorú koronát. gel jött zett. Eg zetébe i mindenl hogy ö 20, ava ségre, r tézmény kozás, tencziál beszélt hetetlen D vek, a zetői: tettel p e kis e lönböző értetik tenek, ből ny E minczn és husz E is, a kik Ujabba ságána 28, id. az eszt gróf 52 c-elédj Stooz kalmaz az ura figyelm is soka totta a dájuka éve éle mint v laja a szerete vegyek

város vezet hercz tában. mely eszter nése, a főp gárme gének letnek randu szives abbel jelleg

baleseti segítséget nyújtott és összesen 3742 családnak szántotta fel könnyét, oszlatta el nyomorúságát, kiosztván tagjai között 210.527-koronát. A hol a pénztár emberbaráti segítségével jött, ott a tagok megcsodálása következett. Egy-egy szerencsétlenség jobban emlékeztetbe idézte a mentőegyesület jelszavát: hogy mindenkit érhet baleset és midőn megtudták, hogy öregség idejére ez a pénztár tagjait heti 20, avagy 10 fillér ellenében keresetképtelenségre, nyugdíjra biztosítja s az emberbaráti intézmény nem nyerészkedésre alapított vállalkozás, de jövedelmét tartaléknélkül a kisékszeneciák jó voltára szánja és adja: ékebben beszélt ez mindennél s megtörte a szinte megtörhetetlennek látszó bizalmatlanságot.

De el kell ismerni, hogy a hatósági szervek, a gazdasági egyesület, a falu népének vezetői: lelkészek, jegyzők, tanítók nagy szeretettel propagálták az intézményt. Ma is, mikor a kis cikkek megjelennek, 78 helyen az ország különböző részén népgyűléseket rendeznek és megértetik az érdekeltekkel, hogy maguk ellen vétenek, ha fölöslegeikkel az országos intézményből nyugodt öregségüket nem biztosítják.

Ennek a buzgalomnak köszönhető, hogy harmincznyolcz helyen a helyibizottság megalakult és huszonkét helyen alakulóban van.

Egyre több azoknak a birtokosoknak a száma is, a kik a náluk alkalmazott eseléseket biztosítják. Ujabban Pallavicini örgróf sándorfalvi gazdaságának 189 eselédjét iratta be. Semsey László 28, id. Zichy N. 77, Almási Dénes gróf 149, az esztergomi főképtalan 97, Batthyány László gróf 52, Dréher Antal 45, Bezerédj Pál 21 eselédjét iratta be. Erzsébetváros, Kisköszeg, Stoosz és Derékegyház is így gondoskodott alkalmazottairól. Ujabban a gazdatiszteknek és az uradalmi, városi kertészeknek költötte föl figyelmét az országos segítőpénztár, s máreidig is sokan beléptek. Több földbirtokos biztosította a pénztárnál magát és családját, s példájukat egész faluk követték. S így a harmadéve életre kelt s szerényen induló intézmény, mint valami életerős fa egyre lombosodik. Talaja a magyar nép józansága, virága az ember szeretet: az a harmat pedig, a mi élteti, az özegek és árvák szeméből fakad.

HIREK.

Heti naptár: FEBRUÁR.

- 15. Vasárnap Hatvanad v.
- 16. Hétfő Julianna.
- 17. Kedd Donát.
- 18. Szerda Simeon.
- 19. Csütörtök Konrád.
- 20. Péntek Aladár.
- 21. Szombat Szeverin.

Farsangi naptár.

- Február 15. A kereskedő ifjak és önálló kereskedők hangversenyyel egybekötött táncmultsága a Fűrdben.
- Február 23. A kath. legényegylet ifuságának jux-estélye az egyesület helyiségében.

— **Küldöttségünk a hercegprimásnál.** A város küldöttsége Vimmer Imre polgármester vezetése alatt csütörtökön tisztelgett a bibornok hercegprimás előtt a budavári primási palotában. A tisztelgés déli 12 óra előtt történt, mely alkalommal kedves öröme szolgált az esztergomiaknak Horváth Béla főispán megjelenése, aki a küldöttséggel együtt jelent meg a főpásztor előtt. A hercegprimás előtt a polgármester tolmácsolta Esztergom város közönségének jókívánatait és átadván a képviselőtestületnek lapunk múlt számában már közölt memorandumát, kérte Ő Eminentiaját, fogadja azt szívesen és teljesítse székvárosa közönségének abbéli kérelmét, hogy Esztergomnak állandóbb jellegű itt tartózkodásával örömet szerez. A

biboros főpásztor nagyon meghatotta az üdvözlés és a szónok szavainak keresetlen közvetlensége s nyomban válaszolt is. Elsőben is megköszönte, hogy születési évfordulóján székvárosának közönsége üdvözölni jött, azután nagy hatást keltő szavakkal adta tudtára a küldöttségnek, hogy Ő szereti Esztergomot, jobban mint Budapestet, melynek világiás zaja, ezerféle alig megszokható kellemetlensége nem valók az ő békét s nyugalmat áhító lelkületének. Nem tagadhatja: Esztergom reá nézve nemcsak az öröklött traditioknál fogva volt mindig vonzó hatással, hanem azért is, mivel annak közönsége folyton meggyőzte őt megeretéről. *Mikor Esztergomba jött — ugymond — azt hitte, hogy otthonába jön és azt tapasztalta, hogy hideg közönség veszi körül.*

A küldöttség tagjai egymásra néztek ezen jelentős szavakra, amelyek az előbbi kijelentéssel ellentétben voltak, de egyszeriben magyarázatát is tudták adni a dolognak s bizonyos, *mikép Ő Eminentiaja korántsem Esztergom város közönségének egyeteménél tapasztalhatta a hideg közönséget és így méltó kitakadása más irányba volt adressálva.*

Annyi bizonyos, hogy a jóságos lelkületű főpásztor egész szívét kiöntötte küldöttsége előtt s midőn szavait azzal fejezte be, hogy megígérem, miszerint székvárosomnak legjobb akaratom szerint ezentul állandó lakója leszek s attól legfellebbebb fontos hivatásomnak a székes fővárosban reám háruló kötelemei fognak rövid időre elszakítani, a küldöttség tagjai mély megilletődéssel hajoltak meg a haza főpásztorára előtt.

Ő Eminentiaja ezek után a küldöttség minden tagjával kezelt szorított és cercelet tartott. Hosszasabban tárgyalt Horváth Béla főispánnal, Vimmer Imre polgármesterrel, továbbá dr. Fehér Gyula plebánossal.

A küldöttség ezután bucsut vett a hercegprimástól, aki szívélyes üdvözlését küldötte Esztergom közönségének. Ezt megelőzőleg dr. Kohl Medárd püspök tudomására hozta a küldöttség vezetőjének, hogy Ő Eminentiaja ebédre vendégeül kívánja látni a küldöttséget, mely a szeretetreméltó püspök titkártól is szívélyes bucsut vett a délutáni vizontlátásig.

Az ebéd pontban egy órakor vette kezdetét a hercegprimási palotában, hol főispánunk kivételével a küldöttség tagjai és a szintén Budapestben időző Boltizár József püspök, esztergomi általános érseki helynök vettek részt. Az asztalfőn Boltizár és Kohl püspökök ültek. Ő Eminentiaja — mint az ismeretes — nagyobb ebédeken nem szokott részt venni, mindazonáltal — szokása s erint — vendégei közelében maradt. Az ebéden az első felköszöntőt Boltizár püspök, a másodikat Vimmer polgármester, a harmadikat pedig Kohl püspök mondotta. A menü a következő volt:

Étekrend.

1903. február hó 12-én.

Leves.

Vaddisznó göngyölk csipkebogyó ízel.
Borju gerintz körözve urigombá mártással.
Parfajt Vatikán szerint kockakalapény és ostyával.
Styriai kappan fejés saláta és befőtt gyümölcsessel.
Sajt. — Gyümölcs.

Kávé.

Sör — Cséthyéni vörösbör — Somlai — Haidisek — Monopol.

Délután fél 4 órakor volt az asztalbontás, mely után a küldöttség tagjai valóban kedves benyomással távoztak, hazasielve, hogy elmondják, miszerint az agg főpásztor szereti, igaz szívvel szereti Esztergomot.

— **Jubileum.** Udina *Molnár* István kir. tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és fatermesztési miniszteri biztos a napokban ünnepelte hivataloskodásának három tizedes évfordulóját. Magyarország közgazdasági és kulturtörténetében a férfiú neve ragyogó betűkkel van feljegyezve. Abban az időben áldozta magát a hazai mezőgazdálkodásnak, amikor még alig volt képzett gazda, alig volt egy talpalatnyi helyesen művelt föld, parlagon hevert a kertész-zetnek majdnem minden ága és a filoxera-vész Magyarország összes bortermő vidékének átka lett. Mint okleveles gazdát nevezte ki a földművelésügyi kormány az akkoriban már hírneves budai szőlészeti szakiskolához tanárrá. *Entz* Ferencz halálával ő érdemesült a kiváló intézet igazgatói tisztére. Buda vidéke szőlőművelésének, gyümölcskultu-

rájának ő lett valódi újjáteremtője s minél inkább általánossá lett az a törekvés, hogy a földművelésügyi kormányzatnak Magyarország őstermelésére és mezőgazdálkodására gondos sulyt kell fektetni, annál inkább előtérbe jött Molnár István tehetséget amelyet a kormány igyekezett, is igénybe venni. Kiküldte őt hasznos külföldi tanulmányutakra, ott szerzett tapasztalatairól készített s a honi viszonyokra alkalmazott jelentései feltűnést keltettek s bátran elmondhatjuk, hogy ha a hazai gyümölcsészeti fejlődésnek nevezhetni bold. *Bereczky* Mátét, úgy Molnár István megérdemli, ha a hazai gyümölcsfatermesztés megteremtője névvel illetik. Könyvet lehetne írni ennek a férfiúnak tevékenységéről, heroikus szorgalmáról, amelyet a hazai szőlő- és gyümölcs-kultúra, továbbá a kertészet fejlesztése s nagygyá tétele érdekében kifejtett. Áldásos munkásságát minden községben jelesül vezetett faiskolák, gyümölcsletelepek hirdetik. Pár évvel ezelőtt királyi tanácsossággal, a folyó évi január 1-én „Udina” előnév mellett magyar nemességgel tüntette ki őt az uralkodó kegye. Miért irtunk Molnár Istvánról ennyit? Azért, mivel a hazai cultura fáradhatlan harcászáról még többet, még elismerőbben köteles írni a sajtó, továbbá azért, mivel Esztergom szülőföldjéről van szó, tehát kell, hogy a szülőváros közönsége értesüljön a vérből való vérnek érdemeiről és az utódok elé követésre méltó példát állítsanak a kitünő férfiú. A három évtizedes becsületes munkásság fordulópontján őszintén kívánjuk: éltesse az Isten a mi derék földinket, hogy működését igen-igen soká érdeklél kíséressük és reá méltán büszkék lehessünk! O.

— **Hymen.** *Schiller* Lipót parkányi előkelő kereskedő hugát — *Schiller* Blankát a napokban jegyezte el *Róza* Henrik kunszentmiklósi gazdatiszt.

— **Esküvő.** *Metz* Sándor jönevű kereskedő f. hó 17. napján, kedden vezeti oltárhoz bájos menyasszonyát, *Szvoboda* Margitkát. Felhőtlen boldogság kísérje frigyüket!

— **Államfogházban.** *Erős* Soma, a kerületi pénztár titkára, szerkesztőségünk belső tagja, esütörtökön kezdi meg nyolcz napra terjedő államfogház-büntetését a váci kir. államfogházban.

— **Városunk fiának dicsősége az atléta bálón.** A főváros minden év bálkronikájának egyik legfényesebb bálja az atléták tánc-estélye esütörtökön zajlott le a Royal-szálló nagytermében, a hol *József* Agost kir. herceg és neje *Augusta* kir. hercegné asszonyon kívül megjelentek a miniszterek, a főrangú hölgyek és tábornoki-kar stb., egyáltalán mindazok, a kik Magyarország felső tizezeit képezik. A főváros ezen legelőkelőbb estélyén *Hübschl* Kálmán, városunk fia, a földművelésügyi minisztérium mérnöke aratott nagy dicsőséget, mint a bál lakodalom völegénye, a ki a báljainkon is mindig kitűnt táncával és a ki ezuttal a főhercegi-pár és a főrangú-aristokrácia tetszését vívta ki. Sóló tánczáról a többek között az egyik fővárosi lap a következőképen emlékezik meg: „A mint a királyi hercegné asszony a terembe lépett, a zenekar csárdásba kezdett, majd néhány keringő fordulat után a Rákóczi-induló hangjai mellett tizenegyz magyar ruhás pár vonult a terembe. A hölgyek pruszlikosan, pártával, a férfiak csizmás díszmagyarban. Elöl *Asbóth* Jenő a násznagy jött virágos botjával, utána a bál lakodalom menyasszonya és völegénye: *Mihálkovics* Margit és *Hübschl* Kálmán. Tágas kör képződött a terem közepén s a fölhangzó zene ütemére gyönyörűséggel jártak a párok a legmagyarabb táncot. *Mihálkovics* Margit hófehér ruhában, fején földig érő fátyollal kellemes ügyességgel járta el szőlőjét s a királyi hercegné asszony látható kedvvel gyönyörködött a kareszű alakban. *Hübschl* Kálmán világos zöld díszmagyarban, magyaros szilajszággal táncolt. A fenséges pár figyelmesen nézte a csoportos-tánc minden fordulóját, a toborzót, a bokázót s a bájos körsétát. Csaknem ötnegyed óráig tartott a ritka egytetűséggel sikerült tánc, mely után a párok a Rákóczi-induló hangjainál elvonultak.”

— **Jogászvacsora.** Városunk ügyvédei és bírói tegnap este a Fűrdo-szálloda nagytermében kedélyes vacsorára jöttek össze, a mely ez alkalommal egészen megtelt. A menu fényes

pet maga létesíti, hanem ellenkezőleg jövedelmi forrást biztosít magának, a melyből másnemű közérdekű intézmények költségeit fedezheti, vagy ha olyanoknak szükségét nem látja, a közköltségre háruló adóterhet csökkentheti. Az marad tehát eldöntendő és csak az a kérdés, mi előnyösebb a városra nézve, a saját telep-e, vagy a concessió telep?

Lássuk először, hogyan alakulnak a viszonyok oly esetben, ha a város a telepet 10000 lámpa számára létesíti, úgy a hogy azt a „Hazai“ tervezte és tekintünk el egyelőre attól a kérdéstől, van-e szükség ilyen nagy telepre.

A város előtt fekvő számítások szerint 10000 lámpánál, tehát k. b. 1000 utcai lámpa és 9000 magánlámpa esetén az összes kiadások a töketörlesztési részletet is bevéve, évente bőven számítva 70000 koronára rugnak. Ma ezzel szemben a város a közvilágításra költségvetésébe egyáltalán nem vesz be összeget és csak 9000 privátlámpa után számít lámpánként évi 12 korona bevételt, az évi összeg bevétel lesz $9000 \times 12 = 108.000$ korona, marad tehát mint *tiszta nyereség 38000 korona*, mi mellett a *közvilágítás a városnak semmibe sem kerül.*

Mit nyújt ezzel szemben a „Hazai“? Annak a képviselője a febr. hó 4-én tartott bizottsági ülésen kijelentette, hogy a várostól a közvilágításért évi 24000 koronát kíván, a miből 4000 koronát évenként megtérít; szóval fizessen a város neki minden évben a közvilágításért húszezer koronát. Ezen kívül hajlandó a várost minden a városon kívül levő lámpa után 1.5 koronajövedelemben részesíteni, a miből 1500 korona jutna a városnak.

Feltéve, hogy ezt az 1500 koronányi

Akkor Balatonfüreden nagy pénzforgalom volt. Az 50 forintos vizik és több ezer forintba menő makaó-bankok napirenden voltak. Nem kevésbé magasba játszották az equartét és tordlit. A főszezon csak négy hétig tartott és ez csupa mulatságból állott. Színház zene és tánc váltották fel egymást. Ezen mulatságokban a főszerep mindig Bizainak jutott. Ötleiteivel folyton mulattatta a közönséget.

Volt neki egy malaczbandája, az a fekete kávénál már várta őtet. Ezzel bolondnál-bolondabb dolgokat végeztetett a közönség megnévetésére. Zsákba varratta őket és muzikaszóval kellett versenyt futniok. Vasárnaponként a kávéház elé gyűjtötte a környék népei és megtánczoltatta őket. Leány-futóversenyeket rendezett s a győztesek fehér kávékat kaptak süteménnyel.

Volt neki egy kis poony fogatja, azon megkocsikáztatta a szép parasztlányokat és a sétányon a savanyu-kut körül vágatott velük. Kifogyhatatlan volt ilyen mókákban.

Beteg vándorló legényeket kengyelfutónak öltöztetett és nagy gyűjtést rendezett számukra. Mikor a productionál kudarcot vallottak és a sok gyerek elébük vágatott, akkor a mostani Grandhotel kis ajtaján az inasa berántotta őket. Bizai pár forintot adott nekik — a gyűjtött összeg legnagyobb részét magának tartotta.

Mindenki igyekezett a nemzet bárójával jólában állani, merta kire egyszer megharagudott,

összeget a város tényleg megkapja, marad még mindig mint *közvilágítási költség 18500 korona.*

Ellenben, ha a város maga építi meg a telepet, a közvilágítást ingyen kapja, de ezen kívül még 38000 korona haszna is van. *A város által épített telep tehát évente*

38000 kor.

18500 „

56500 koronával előnyösebb a városra nézve, mint a „Hazai“ által tervezett telep.

Tegyük fel azonban már most, hogy a telep egyelőre csak 4000 berendezett magánlámpára és a közvilágítási szükségletre épül ki, a mi Esztergom város viszonyainak bizonyára jobban felel meg mint a 10000 lámpás telep. Ezt nem kell bizonyítanunk azok előtt, a kik városunkat ismerik, hiszen városi mérnökünk is, a ki alaposan tanulmányozta ezt a kérdést, azt tartja, hogy a mi viszonyainknak összesen 5000 lámpát ellátó telep bőven megfelelne.

Ez esetben a városi villamos telep összes kiadása a törlesztéssel együtt évi kerek 45000 korona, az összes bevétel pedig évi $4000 \times 12 = 48000$ korona volna. Maradna tehát mint *tiszta nyereség 3000 korona*, a *közvilágítás pedig ismét nem kerülne semmibe.*

A „Hazai“ ajánlata szerint a közvilágításért, a városnak 20000 koronát kellene fizetnie, már a jövedelmi részesedés levonása után, úgy, hogy a városi telep 5000 lámpás telep esetén összesen évi 23000 koronával előnyösebb volna, mint a „Hazai“ javaslata alapján megépített telep.

Ezek után nézetünk szerint szó sem lehet arról, hogy a város a „Hazai“ ajánlatát elfogadja. Ha ezt mégis megtenné, ez

azt gunyos élceivel üldözte és igyekezett neveltségessé tenni. De ha emberére akadt, ki merészen visszavágott, akkor meghunyászkodott és hamarosan kerekét oldott.

Nagyon hiu volt; még mint aggastyán is fiatalnak akart látszani. Azt mondják, hogy éjente nyers hust kötött az arczára, hogy üde legyen az arczbőre. Felsütött, hosszú haju parókát hordott, fogai mind hamisak voltak, bajuszát korom feketére festette.

Mindig magyar ruhában járt és fényes szímainak szarát jól kitöltötte. Délelőtt sohasem volt látható, mert délig tartott, míg a toilettjét rendezte. A fehér mellény és a sok ékszer soha sem hiányzott.

A hajó megérkeztekor mindig ott volt és az előkelő vendégeket mindig díkezióval és éljennel fogadta.

Nagyon sokáig tartotta magát, de az idő vasfoga őt is csak kikezdette, látása elhomályosodott, járása bizonytalan lett. Utóbb már az embereket jóformán csak hangjuk után ismerte fel és szép szerivel megdézsmálta őket. Életének utolsó éveiben már szénalomkeltő alak volt. Testben, lélekben megfogyatkozva, emlékező tehetségét elveszítve vánszorgott, de azért még az utolsó nyarát is 93 éves korában, Balatonfüreden töltötte. 1887 őszén Budapesten, bekövetkezett halálával Bizaiab nemcsak Budapestnek, de Balatonfürednek is egy a maga nemében classicus alakja tűnt le.

annyt jelentene, hogy évek hosszú során át rengeteg összeget küldene ki a városból, amire pedig semmi szükség sincs. Azonkívül még azt a megnem bocsátható hibát követné el a város, hogy egy külföldi gépeket favorizáló, csak arra a célra alakult vállalatnak tömné meg a zsebeit.

Nem kételkedünk abban, hogy úgy, a mint városi hatóságunk és a világítási bizottság a közönség hangulatát és a józan ésszt követve a villamos világítás mellett döntött, nem fog elzárkózni az előbbiekben közölt meggondolások szembeszökő eredményei elől sem, hanem azt fogja elhatározni, hogy a város maga építse meg a telepet és maga igazgassa azt.

A „Hazai“ ugyan azzal hozakodik elő, hogy a város a telepet bizonyos számú évek után megválthatja; addig azonban a városnak nem lesz módjában az áram szolgáltatási tarifákat és szabályokat a szükséghez képest és a közönség jogos követelményeinek megfelelőleg megváltoztatni. Azonkívül kénytelen lesz a megváltás alkalmával a telepért nagyobb összeget fizetni, mint a mennyiért azt most megszerezhetik, mert hiszen a vállalat nem fogja ingyen adni azt az előnyt, hogy még további 20-30 esztendeig huzhatná a busás hasznot.

A megváltás lehetősége sem lesz tehát döntő a város elhatározására, hiszen *minek a telep átvételét 15 vagy 20 évre elhalasztani, mikor az sokkal előnyösebben már most építhető meg a város költségén?*

Dr.

A gazdasági munkássegítő pénztár.

Egy emberbaráti intézmény megerősítését, megizmosodását jelentik e sorok. A földműves kigazdák, zsellérek, munkások országos segítőpénztára 1901. január óta működik. 1901-ben 269.253, 1902-ben már 395.680 apró ember tartozott ez intézmény kötelékébe. Azoknak a száma, akik a baleseti biztosításon felül önként biztosítják magukat nyugdíjra, halálesetre, vagy bizonyos életkorra, rohamosan emelkedik, elannyira, hogy ez évben január 1. óta 38 nap alatt 10.000 új tag jelentkezett. Azok előtt, akik Darányi ez alkotásának parlamenti tárgyalása idejében azt hangoztatták, hogy a magyar munkás nem fog az önkéntes biztosítás rendszerén alapult intézmény keretébe belépni — ez a szám bizonyul meglepő. Mindennap száznál több tag jelentkezik az ország és az emberiség minden vidékéről és az emberbaráti intézmények általános szükségét érzi, hogy idegenbe szakadt véreink (Amerikából, Romániából stb.) továbbá a Horvát-Szlavon földről, hova a pénztár működése nem terjed ki, — özőnével jönnek a levelek, tagsági jelentkezések: miért nem iratkozhatnak be ők is? Az új tagok belépése oly hatalmas lendületet vett, hogy az igazgatóság csak a legmegfelelőbb munkával képes az ügyek pontos ellátását biztosítani, így előre látható, hogy a közel jövőben tágitani kell a középpont kereteit. Az intézmény népszerű voltát nemcsak széleskörű ismertetése mozdította elő, de a segítőpénztár gyors segítségnyújtása és a bürokratikus sablonok mellözése is. A pénztár rövid fennállása óta 252 kenyérkereső családnak 62.418 koronát, 597 esetben rokkantsági segítséget, 2898 esetben

baleseti családn nyomor koronát gel jött zett. E zetébe minden hogy 20, ava ségre, tézmény, kozás, tencziá, beszélt, hetetle D vek, a zető: tettel e kis c lönbözötttítel tenek, ből ny E minczn és husz E is, a kil Ujabba ságána 28, id. az eszt gróf 5 c-elédj Stooz kalmaz az ura figyel is soká totta a dájuka éve él mint v laja a szeretet vegyel

Február

Február

város vezet hercz tában mely eszter nése, a főp gárme gének letnel randu szíves abbel jelleg

baleseti segítséget nyújtott és összesen 3742 családnak szántotta fel könnyét, oszlatta el nyomoruságát, kiosztván tagjai között 210,527-koronát. A hol a pénztár emberbaráti segítségével jött, ott a tagok megsokasodása következtében idézte a mentőegyesület jelszavát: hogy mindenkit érhet baleset és midőn megtudták, hogy öregség idejére ez a pénztár tagjait heti 20, avagy 10 fillér ellenében keresetképtelenségre, nyugdíjra biztosítja s az emberbaráti intézmény nem nyereszkesedésre alapított vállalkozás, de jövedelmét tartaléknélkül a kisexisztenciák jó voltára szánja és adja: ékebben beszélt ez mindennél s megtörte a szinte megtörhetetlennek látszó bizalmatlanságot.

De el kell ismerni, hogy a hatósági szervek, a gazdasági egyesület, a falu népének vezetői: lelkészek, jegyzők, tanítók nagy szeretettel propagálták az intézményt. Ma is, mikor e kis cikk megjelenik, 78 helyen az ország különböző részén négyüléseket rendeznek és megértetik az érdekeltekkel, hogy maguk ellen vétenek, ha fölöslegeikkel az országos intézményből nyugodt öregségüket nem biztosítják.

Ennek a buzgalomnak köszönhető, hogy harmincznyolcz helyen a helybizottság megalakult és huszonkét helyen alakulóban van.

Egyre több azoknak a birtokosoknak a száma is, a kik a náluk alkalmazott cselédeket biztosítják. Ujabbán Pallaviczini ögróf sándorfalvi gazdaságának 189 cselédjét íratta be. Semsey László 28, id. Zichy N. 77, Almási Dénes gróf 149, az esztergomi főkapitány 97, Batthyány László gróf 52, Dréher Antal 45, Bezerédj Pál 21 cselédjét íratta be. Erzsébetváros, Kisköszeg, Stóosz és Derékegyház is így gondoskodott alkalmazottairól. Ujabbán a gazdatiszteknek és az uradalmi, városi kertészeknek költötte föl figyelmét az országos segítőpénztár, s máreddig is sokan beléptek. Több földbirtokos biztosította a pénztárnál magát és családját, s példájukat egész faluk követték. S így a harmadéve életre kelt s szerényen induló intézmény, mint valami életerős fa egyre lombosodik. Talaja a magyar nép józansága, virága az ember-szeretet: az a harmat pedig, a mi élteti, az özegek és árvák szeméből fakad.

HIREK.

Heti naptár:

FEBRUÁR.

15. Vasárnap Hatvanad v.
16. Hétfő Julianna.
17. Kedd Donát.
18. Szerda Simeon.
19. Csütörtök Konrád.
20. Péntek Aladár.
21. Szombat Szeverin.

Farsangi naptár.

- Február 15. A kereskedő ifjak és önálló kereskedők hangversenyvel egybekötött táncmulatsága a Fűrdőben.
- Február 23. A kath. legényegylet ifjúságának jux-estélye az egyesület helyiségében.

— **Küldöttségünk a hercegprimásnál.** A város küldöttsége *Vimmer* Imre polgármester vezetése alatt csütörtökön tisztelgett a bibornok hercegprimás előtt a budavári primási palotában. A tisztelgés déli 12 óra előtt történt, mely alkalommal kedves öröme szolgált az esztergomiaknak *Horváth* Béla főispán megjelenése, aki a küldöttséggel együtt jelent meg a főpásztor előtt. A hercegprimás előtt a polgármester tolmácsolta Esztergom város közönségének jókívánatait és átadván a képviselőtestületnek lapunk mult számában már közölt memorandumát, kérte *Ó Eminentia*ját, fogadja azt szívesen és teljesítse székvárosa közönségének abbeli kérelmét, hogy Esztergomnak állandóbb jellegű itt tartózkodásával örömet szerez. A

biboros főpásztor nagyon meghatotta az üdvözlés és a szónok szavainak keresetlen közvetlensége s nyomban válaszolt is. Elsőben is megköszönte, hogy születési évfordulóján székvárosának közönsége üdvözölni jött, azután nagy hatást keltő szavakkal adta tudtára a küldöttségnek, hogy *Ó szereti Esztergomot*, jobban mint Budapestet, melynek világius zaja, ezerféle alig megszokható kellemetlensége nem valók az *ő* békét s nyugalmat áhító lelkületének. Nem tagadhatja: Esztergom reá nézve nemcsak az öröklött tradícióknál fogva volt mindig vonzó hatással, hanem azért is, mivel annak közönsége folyton meggyőzte *öt* meleg szeretetéről. *Mikor Esztergomba jött — ugymond — azt hitte, hogy otthonába jön és azt tapasztalta, hogy hideg közönség veszi körül.*

A küldöttség tagjai egymásra néztek ezen jelentős szavakra, amelyek az előbbi kijelentéssel ellentétben voltak, de egyszeriben magyarázatát is tudták adni a dolognak s bizonyos, *mikép Ó Eminentiaja korántsem Esztergom város közönségének egyeteménél tapasztalhatta a hideg közönséget és így méltó kifakadása más irányba volt adressálva.*

Annyi bizonyos, hogy a jóságos lelkületű főpásztor egész szívét kiöntötte küldöttjeink előtt s midőn szavait azzal fejezte be, hogy megígérem, miszerint székvárosomnak legjobb akaratom szerint ezentul állandó lakója leszek s attól legfőbb fontos hivatásomnak a székes fővárosban reám hármló kötetmei fognak rövid időre elszakítani, a küldöttség tagjai mély megilletődéssel hajoltak meg a haza főpásztorára előtt.

Ó Eminentiaja ezek után a küldöttség minden tagjával kezelt szorított és cerelet tartott. Hosza-abbán tárgyalt *Horváth* Béla főispánnal, *Vimmer* Imre polgármesterrel, továbbá dr. *Fehér* Gyula plebánossal.

A küldöttség ezután bucsut vett a hercegprimástól, aki szívélyes üdvözlését küldötte Esztergom közönségének. Ezt megelőzőleg dr. Kohl Medárd püspök tudomására hozta a küldöttség vezetőjének, hogy *Ó Eminentiaja* ebédre vendégeül kívánja látni a küldöttséget, mely a szeretetreméltó püspök tikkától is szívélyes bucsut vett a délutáni vizontlátásig.

Az ebéd pontban egy órakor vette kezdetét a hercegprimási palotában, hol főispánunk kivételével a küldöttség tagjai és a szintén Budapesten időző *Boltizár* József püspök, esztergomi általános érseki helynök vettek részt. Az asztalfőn *Boltizár* és Kohl püspökök ültek. *Ó Eminentiaja* — mint az ismeretes — nagyobb ebédeken nem szokott részt venni, mindazonáltal — szokása s erint — vendégei közelében maradt. Az ebéd az első felköszöntőt *Boltizár* püspök, a másodikat *Vimmer* polgármester, a harmadikat pedig Kohl püspök mondotta. A menü a következő volt:

Éteklend.

1903. február hó 12-én.

Leves.

Vadlászó göngyölké csipkebogyó leves.
Borjú gerince körözve urigomba mártással.
Purjait Vatikán szerint kockakalapény és ostyával.
Styriai kappan fejes saláta és befőtt gyümölcsessel.
Sajt. — Gyümölcs.

Káv.

Sör — Cséthyeni vörösbör — Somlai — Haidiseck — Monopol.

Délután fél 4 órakor volt az asztalbontás, mely után a küldöttség tagjai valóban kedves benyomással távoztak, hazasielve, hogy elmondják, miszerint az agg főpásztor szereti, igaz szívvel szereti Esztergomot.

— **Jubileum.** Udina *Molnár* István kir. tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és fatenyésztési miniszteri biztos a napokban ünnepelte hivataloskodásának három tizedes évfordulóját. Magyarország közgazdasági és kultúrtörténetében a férfiú neve ragyogó betűkkel van feljegyezve. Abban az időben áldozta magát a hazai mezőgazdálkodásnak, amikor még alig volt képzett gazda, alig volt egy talpalatnyi helyesen mivelt föld, parlagon hevert a kertészetre majdnem minden ága és a filoxera-vész Magyarország összes bortermő vidékének átka lett. Mint okleveles gazdát nevezte ki a földművelésügyi kormány az akkoriban már hírneves budai szőlészeti szakiskolához tanárrá. *Entz* Ferenc halálával *ő* érdemesült a kiváló intézet igazgatói tisztére. Buda vidéke szőlőművelésének, gyümölcsökultu-

rájának *ő* lett valódi ujáteremtője s minél inkább általánossá lett az a törekvés, hogy a földművelésügyi kormányzatnak Magyarország őstermelésére és mezőgazdálkodására gondos sulyt kell fektetni, annál inkább előtérbe jött *Molnár* István tehetséget amelyet a kormány igyekezett, is igénybe venni. Kiküldte *öt* hasznos külföldi tanulmányutakra, ott szerzett tapasztalatairól készített s a honi viszonyokra alkalmazott jelentései feltűnést keltettek s bátran elmondhatjuk, hogyha a hazai gyümölcsészeti tárgyának nevezhetni bold. *Bereczky* Mátét, úgy *Molnár* István megérdemli, ha a hazai gyümölcsfatenyésztés megteremtője névvel illetik. Könyvet lehetne írni ennek a férfiúnak tevékenységéről, heroikus szorgalmáról, amelyet a hazai szőlő- és gyümölcs-kultúra, továbbá a kertészet fejlesztése s nagygyártétele érdekében kifejtett. Áldásos munkásságát minden közönségben jelesül vezetett faiskolák, gyümölcsstelepek hirdetik. Pár évvel ezelőtt királyi tanácsossággal, a folyó évi január 1-én „Udina *é*” előnév mellett magyar nemességgel tüntette ki *öt* az uralkodó kegye. Miért irtunk *Molnár* Istvánról ennyit? Azért, mivel a hazai cultura fáradhatlan harcászáról még többet, még elismerőbben köteles írni a sajtó, továbbá azért, mivel Esztergom szülöttjéről van szó, tehát kell, hogy a szülőváros közönsége értesüljön a véréből való vérnek érdemeiről és az utódok elé követésre méltó például állítsassék a kitünő férfiú. A három évtizedes becsületes munkásság fordulópontján öszintén kívánjuk: éltesse az Isten a mi derék földinket, hogy működését igen-igen soká érdeklél kíséressük és reá méltán büszkék lehessünk! *O.*

— **Hymen.** *Schiller* Lipót parkányi előkelő kereskedő hugát — *Schiller* Blankát a napokban jegyezte el *Róssa* Henrik kunszentmiklósi gazdatiszt.

— **Esküvő.** *Metz* Sándor jónevű kereskedő f. hó 17. napján, kedden vezeti oltárhoz bájos menyasszonyát, *Szvoboda* Margitkát. Felhőtlen boldogság kísérfje frigyüket!

— **Államfogházban.** *Erős* Soma, a kerületi pénztár titkára, szerkesztőségünk belső tagja, csütörtökön kezdi meg nyolcz napra terjedő államfogház-büntetését a váci kir. államfogházban.

— **Városunk fiának dicsősége az atléta bálon.** A főváros minden év bálkronikájának egyik legfényesebb bálja az atléták tánc-estélye csütörtökön zajlott le a Royal-szálló nagytermében, a hol *József* Agost kir. herceg és neje *Augusta* kir. hercegné asszonyon kívül megjelentek a miniszterek, a főrangú hölgyek és tábornoki-kar stb., egyáltalán mindazok, a kik Magyarország felső tizezeit képezik. A főváros ezen legelőkelőbb estélyén *Hübschl* Kálmán, városunk fia, a földművelésügyi-minisztérium mérnöke aratott nagy dicsőséget, mint a bál lakodalom völegénye, a ki a báljainkon is mindig kitűnt tánczáról és a ki ezuttal a főhercegi-pár és a főrangú-*aristokrácia* tetszését vivta ki. Sóló tánczáról a többek között az egyik fővárosi lap a következőképen emlékezik meg:

„A mint a királyi hercegné asszony a terembe lépett, a zenekar csárdásba kezdett, majd néhány keringő fordulat után a Rákóczi-induló hangjai mellett tizenegyz magyar ruhás pár vonult a terembe. A hölgyek pruszlikosan, pártával, a férfiak eszimas díszmagyarban. Elöl *Asbóth* Jenő a násznagy jött virágos botjával, utána a bál lakodalom menyasszonya és völegénye: *Mihálkovic* Margit és *Hübschl* Kálmán. Tágas kör képződött a terem közepén s a fölhangzó zene ütemére gyönyörűséggel jártak a párok a legmagyarabb táncot. *Mihálkovic* Margit hófehér ruhában, fején földig érő fáttyollal kellemes ügyességgel járta el szőlőjét s a királyi hercegné asszony látható kedvvel gyönyörködött a karsú alakban. *Hübschl* Kálmán világos zöld díszmagyarban, magyaros szilajszággal táncolt. A fenséges pár figyelmesen nézte a csoportos tánc minden fordulóját, a toborzót, a bokázót s a bájos körsétát. Csaknem ötnegyed óráig tartott a ritka együtttűséggel sikerült tánc, mely után a párok a Rákóczi-induló hangjainál elvonultak.”

— **Jogászvacsera.** Városunk ügyvédei és bírói tegnap este a Fűrdő-szálloda nagytermében kedélyes vacsorára jöttek össze, a mely ez alkalommal egészen megtelt. A menu fényes

volt és több toaszt is hangzott el, a melyekről, úgyszintén az est lefolyásáról jövő számunkban referálunk.

— **Az ipartestületi bál** tegnap este zajlott le a Magyar-Király szálló nagytermében, a társadalom minden rétegének óriási részvételével. A terem, amely fényesen volt dekorálva és pompázó virágdíszekkel ellátva, csak alig volt képes a nagyszámú megjelenteket magába fogadni. Közéletünk előkelőségei közül is többeket láttunk a folyton hullámzó tömeg között, a mely a reggeli órákig a legkedélyesebb fesztelenséggel maradt együtt. A lezajlott bárról olvasóközönségünket jövő számunk keretében fogjuk tájékoztatni.

— **A kereskedő-íjok mulatsága**, a mely az ezidei bálkrónikákban előkelő helyet kér magának, ma este lesz a Fürdő-szálloda nagytermében. E mulatságra — amely már válogott számú műsorával is fölötte vonzó lesz — a város majdnem minden számottevő polgára készülődik és így előreláthatólag zsúfolt termekről kell majd legközelebb beszámolnunk. A figyelmes rendezőség pedig már az utolsó simításokat eszközözi, hogy így teljesen készen fogadhasssa vendégeit.

— **Szinijátszói engedély kérése a tanács-tól.** Szabadhegyi Aladár szinigazgató, a ki már több ízben a végül fordult a város tanácsához, hogy részére játszói engedélyt adjon, e kérelmét most újból megismételte és pedig egy február 20 — márczius végeig terjedő időre. A város tanácsa tegnap foglalkozott a szinigazgató kérelmével, a mit is azzal utasított vissza, hogy nevezett előbbeni engedély kérései alkalmával az engedélyezett időben sohasem jött el. Ez azonban csupán mellékok, a fő ok az, hogy a város többé kisebb szintársulatoknak engedélyt adni nem fog, nem pedig azért, mivel a játszói engedélyt a győri állandó színház mindenkor igazgatóinak, jelenleg az új igazgató, Mezei Bélának adta oda és pedig mivel belépett a győri szinkerületbe. Csak helyeselhetjük a

tanácsnak ez ügybeni, végre is helyes irányu megnyilatkozását, mivel Esztergom városa évek óta a legkisebb és másutt be nem engedett szintársulatoknak volt odavetve, kiket a közönség jobb hiányában és nyomorukon segitendő eléggé pártolt is. Ezt azonban a közönség már megelégelte, de meg az előkelő társulatok ekkénti eljlesztését többé tűrni nem is hajlandó. Most pedig, hogy Esztergom városa is Tháliának állandó szentelt csarnokot szándékozik állítani, a mire esetleges államsegély is kilátásba heyeztetett, helyénvaló, hogy a régi anomáliák megszűnjenek, mivel a megalakuló helyi szini-bizottság e hivatásának, nem pedig a nyomorgó szintársulatok felségélyezésére lesz hivatva fenállani.

— **Halálozás.** Lenkei Emil, a Focsiére biztosító-intézet itteni titkáranak édesanyja, a *Fünfkirchner Zeitung* tulajdonosa Pécssett elhalálozott. Az agg matrónát, a ki maga is a magyar vidéki hírlapirodalom egyik régi maeenása volt és élete végéig közszeretben élt, Pécs városának osztatlan részvéte kísérte a sírhoz. Két másik fia közül az egyik kitűnő író, a másik pécsi lapszerkesztő.

— **Felolvasás.** Párkányban a gazdasági munkás és cselédségélypéztárról f. hó 9-én délután az iskolában *Szölgémi* Gyula tanító népies felolvasást tartott. A felolvasást nagy számú érdeklődő gazdaközönség hallgatta végig élén az előjárósággal. *Ivanits* Gyula községi jegyző belépésre buzdította a gazdákat, akik kiváló érdeklődést tanusítottak a jó ügy iránt.

Leó ünnepély Párkányban. XIII. Leó pápa jubileumi évét f. hó 9-én ünnepelelték a párkányi r. k. hívek és iskolás gyermekek. Szívrehatóan énekeltek a gyermekek a pápai himnust, valamint az ünnepély végeztével a szózatot. A Szent Atya érdemeit *Fessenák* Gábor br. igazgató méltatta. Azután *Németn* Vince, *Godó* Béla és *Tölgyesi* Róza kedves alkalmi költeményeket szavaltak szép készültséggel, nagy hatással. A nagyszámban megjelent ünneplő ájtatos hívek,

szülők befogadására a különben igen tágas terem kicsinynek bizonyult.

— **Köszvényesek öröme** az a kellemes hír, melyet a Zoltán-féle kenőcsről számtalan meggyógyult csúz- és köszvényes beteg mond. E páratlan kitűnő szer már néhány napi használat után a legmakacsabb csúz és köszvényes bajokat meggyógyítja, mit számos köszönő levél és több orvosi nyilatkozat bizonyít. Üvegje 2 kor. Zoltán Béla gyógytárában, Budapesten.

— **Az ev. ref. egyháznak** január hó 25-én tartott farsangi estélyén, az alakulandó egyházi énekkar részére adakoztak: Kaszás László, Mányóki László és Tatai Ferencz 1—1 koronát; Tölgyesy István, Mészáros Lajos, Jóna Károly és Sallai József 2—2 koronát. Köszönet a nemes ezéli adakozásokért.

x **Külső használatra.** Testrészek fájdalmas csuzos és köszvényes bajok és mindennemű gyulladások a „Moll féle francia borszesz-“szel gyógyítatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 1 kor 90 fill. Szétküldés naponként utánvétellel Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyosztárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő jelvényével és aláírásával. (4.)

x **Cigaretta hüvelyek.** A legfinomabb szivarka hüvelyek kaphatók a „*Hunnia*“ könnyunyomdában. *Egyptomi* már 14 krtól fölfelé. Ugy szintén olaj festékek tubusokban és ecsetek, valamint finom angol zsebkecsék.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos: **GERENDAY JÓZSEF**

PSEPHOFER J. vértisztító labdaccai.

Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszertől készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacok háziszertől ajánlottak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek, mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértalulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is, így sápkórtnál, idegességből származó f-fájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacok csakis a Pserhofer J.-féle az „Arany birodalmi almához“ címzett gyógyosztárban Bécsben I. Singerstrasse 15. sz. a. készíttetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 f. 05 krba kerül. Az összeg előzetes bekielődésnél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 f. 25 kr., 2 csomag 2 f. 30 kr., 3 csomag 3 f. 35 kr., 4 csomag 4 f. 40 kr., 5 csomag 5 f. 20 kr. és 10 csomag 9 f. 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak: ennek következtében kértük csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással, fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással, vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csak néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer ur!

Köln, 1883. ápril hó 30-án.

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tekercset az ön felülmulhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvételel. Fogadják ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdaccai csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Tekintetes ur!

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept hó 12-én.

Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai kezem közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom. En gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraméltó labdaccai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezér ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, amint mar másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knížecz Teréz.

Mélyen tisztelt ur!

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagyünném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már

Bernhardi alpesi-fü liqueur, Bernhard W. 0-tól Brogenzben, egész üveg 2 f. 60 kr., fél üveg 1 f. 40 kr., negyed üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású, legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: gerinczagybántalom, tagszagattás, ischiás, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzaggattás stb. stb. ellen 1 f. 20 kr.

Angol esodabalsam, Pserhofer J.-től egy üveg 50 kr.

Fagybalsam, Pserhofer J.-től. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stoll“-féle Kolapraeparatumok, kitűnő szer gyomor- és béltelenségeknek.

Kola-elixir vagy bor, 1 liter 3 f. 30 kr., fél liter 1 f. 60 kr., negyed liter 85 kr.

Golyva-balsam, Pserhofer J.-től. Kitűnő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-esszenczia, (prágai csöppek), Pserhofer J.-től, megrottott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszert, 1 üveg 22 kr., 12 üveg 2 forint.

Utifüvedv, Pserhofer J.-től, egy ált. ismert kitűnő háziszert hurut, rekedtség görcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 f. 50 kr.

PSEPHOFER J. gyógyszerész, „zum goldenen Reichsapfel“ VIEN, I., Singerstrasse 15.

életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használatára folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel

Weinztettel Josefa.

Tekintetes ur!

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márcz. 27.

Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacok érteke felett és azokat, ahol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Götschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8-án.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorhajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Tannoehin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelenczevel 2 f.

Általános tapaszt. Steubel tanártól. Utés és szurás által okozott sebeknél mérges dagadtoknál, ujjkukac, sebes vagy gyulladt mell vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tévely 50 kr. Bérmentve 75 kr

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-től. Kitűnő háziszert a rossz emésztés minden következményeinél u. m. főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás, stb. ellen. 1 csomag ára 1 f.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdettet összes bel- és külf. gyógyoszereseti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetnek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltenek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. — Védjegy utánzása szigoruan büntettetetik!!!

Legkedveltebb, legtökéletesebb
arctisztító és szépítő szerek: **Akácia**

KRIEGER-féle -CRÉME 2 kor.
-PUDER 1 " KORONA GYÓGYSZERTÁR
-SZAPPAN 1 " BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR
Gazdasági
GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gőzszéplő-
készlet és 100 000
különb. kisebb g. gépüzemben.

Malomberendezésekre
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Kívánatra árjegyzéket ingyen és
bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízi gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uszodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER
szücsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szörmeáruai az egész
világon elterjedtek és
elsőrangúak.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tuczatja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvételt, vagy
a pénz előzetes beküldése után
küldi a szakma
legelső rangú
csépe.

REIF J.
specialista. Bécs,
Brandstätte 3.
Árjegyzék
ingyen

Modern
BUTOR.
Órlást választék
háló-, ebédlő-, szalon- és
uri-szoba-butorokban.
Olcsóbb mint bárhol
küldi a szakma
legelső rangú
csépe.

NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

CZIMEK bármely országból és
szakmából, ajánlatok szét-
küldése és ul. Üszekötések lé-
tesítése céljából (postadíj jótállásával)

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A torok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az
OSAN

Felülmúlja az eddig ismert összes fogszereteket.
OSAN-szájvíz-esszencia 88 kr., OSAN-fogpor 44 kr.

Czerny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
ROZSATEJ szepítő-szer
üvege 1 frt. Bnhez
balzsamszappan 30 kr.

Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.
a legjobb és legelőszegesebb
Sanningene hajfestő-szer sötétszöke,
barna és fekete. Ára frt 2.50

Prospektust ingyen és bérmentve küld:
Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Kittentve London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszárakban, illatszertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Arad-utca 10.

ALAPITTATOTT 1853.

Nyilvános polgári iskola 10-14 éves
ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. —
Nevelő internátus benulakó növendékek
részére. Bizonyítványai államervénye-
sek és az egyéves önkéntességre joga-
sítanak. — Bővebb felvilágosítást
ingyen ad

Röser János, igazgató.

INTERNATIONAL
SZÖRVESTŐ
néhányzori használat után az arczról és
kézről a szőrt eltávolítja. Egy tégely 6 K.

Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerész
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen

Mi helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

SANTALEGGER
Fiatal embereknek orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
folyadékot, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérit, szépít.
1 üveg 90 fillér. Postán 4 üveget
bérmentve küld

KERPEL gyógyszerész,
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
level-kölcsönöket, melyek után

teljes készpénzfizetéssel:	2 1/2-3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
33 1/2 " " " 6.50%-a	34 " " " 6. " " " " " "
22 " " " 8. " " " " " "	25 " " " 7. " " " " " "
15 " " " 9.80%-a	15 " " " 9.40%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

LEOPOLD GYULA
Sálat értékekben hírességen
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Nyavalyatörés!
Ki nyavalyatörés, görcs és más
ideges állapotban szenved, kérjen
írattott, ingyen és bérmentve kap-
ható a **hattyú gyógyszer**
általt Malina Frankfurt.

!!TÖMEGGYÁRTÁS!!

Házi ipari osz-
tálynál **600**
munkás állan-
dóan foglal-
koztatva !!!!!

Kosár üvegeket
(Demyszuokat) és ko-
sárféleket bérmentve
minden allomásra a leg-
jobb kivitelben és leg-
jutányosabban szállít
nagyban és kicsinyben

RÉNYI ÁRPÁD
ÜVEGGYÁR- ÉS KOSÁRFONÓ-TELEP
ZELESTYE, U. P. REMETEMEZŐ (SZATMAR MEGYE)

Több kiállításon kitün-
tetve. — Árjegyzék
ingyen és bérmentve.

Sziveskedjék ajánlatot kérni !!!!!!!

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több
mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül al-
kalmaztatik köszvényénel, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Súlyosabb utazatok miatt bevásár-
láskor óvatossak legyünk és csakis
eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony”
védjeggyel és a „Richter” czéggeljegyzéssel
fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban
a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár:
Török József, gyógyszerész-nél
Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók. ••
Rudolstadt.

HIRDETÉS.
Malina Lajos ügyvéd s Esz-
tergom nagyobb szőlőtulajdono-
sainak egyike, megvételeire ajánlja
hegyi és homoki új borait, ugy
nagyban, mint kicsinyben.

Kis mértékben kimérve és
pedig: 1. kenderesi hegyi fehér
bor ára 52 fillér (26 kr.) 2.
homoki fehér bor ára 40 fillér
(20 kr.) literenkint.

Bizományi raktárak létesítése végett vállalkozók kerestetnek.

Oh jaji! Köhögés, rekedtség és elnyákásodás
ellen gyors és biztos hatásuak

EGGER MELLPASZTILLÁI,
az etvágyat nem rontják és kitünő
ízűek.

Doboza 1 és 2 korona, próbadohoz 50 fill.

Fő- és szétküldési raktár:
Megfojt ez az „Nádor” gyógyszerész
átkozott köhögés! BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRUT 17. SZ.

Eljjen! Egger mellpasztilla
csakhamar
meggyógyított!

Kapható { Kerschbaummayr Károly,
{ Esztergomban { R. Schmidt Arthurné,
{ Zsiga Zsigmond,
{ Piszken Juretzky Kálmán gyógyszerészárban.

PURGO

Órák, ékszeresek RÉSZLETFIZETÉSRE
is, olcsó szabott árkakon

SERÉNYI
órás és ékszerész
Budapest, Erzsébet-körút 28. l. em.
Főközlök: II., Fő-utca 21. sz.
Képes árjegyzék ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
a KRIEGNER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona.

Főraktár: KORONA GYÓGSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

Ha őszül a haja, használja a „Stella“.
vizes, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.
Üvege 2 korona.

ZOLTÁN BÉLA
gyógyszerárban, ő cs. és kir. tansége József főh. udvari szállítója
BUDAPEST, V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
A vérgyógyítás biztos gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és borbaj, szélhűdés, elmozavar ellen.
E gyógymód megalkotója:
Dr. KOVÁCS J. fővárosi orvos
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 18. I. EM.

Remek és olcsó fenykepek készülnek

RIVOLI

fényképzési és festészeti műtermében
BUDAPESTEN, VII. KER., KERESPESI-UT 30. SZÁM.
!!! Régi kis képek után is sikerült nagytások!!!

Hétel PÁRIS szálloda
Szállodás: SIMON PÁL.
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. szám.
100 szoba 1 frttól feljebb kiszolgálással együtt.
Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörsarok a házban. Villamos vasuti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

Hirdetéseket, reklámokat szakszere-
n, pontosan és legolcsóbban közöltet
az összes bel- és külföldi lapokban,
valamint naptárakban az

ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői
osztálya,
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő.

Megjelent az új X-es számú

YOST

ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN

KÉRJEN PROSPECTUST A RÉSZVÉNY TÁRSASÁGTÓL

„YOST” IRÓGÉP Budapest, NEW-YORK példola.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegység).
Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilométernél több jól épült, regényes hegyi utak. Szigoruan individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes betegszobák hygienikusan a legtökéletesebben vannak berendezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál:
a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

PLATSCHKE VILMOS
elismerett legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház.

Etvágytalanság, hányinger, fejfájás, gyomorhajok ellen csodáshatású a
RADITZ-féle GYOMOR-ELIXIR.
Ára 1 korona. Póstan 6 üveg bérmentve.

RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

INGYEN és bérmentve küldi a —
„HÖLGYEK TITKÁRA”
füstöt kívánatra mindenkinek

PURGO

MOLL-SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszsernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor. Hamisítások törvényileg fenyegetnek!!

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer” köszvény, csúsz és a meghülés egyéb következményeinél legismereteseb népszerű. — Egy önozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

FERNOLENDT

czipő fénymázak legjobbak a világon, és a fénykrémek a világos czipőknek a legszebb fényt adják és a bőrt tartóssá teszik. Sárga és barna bőrből készült, használt peccéses czipők a Lyosin (kitűnő fénymáz) használata által mint újak néznek ki.

Alapítottatott 1832. — Gyári raktár: Wien, I. Schullerstrasse 21. — Mindenütt kapható.

Moll-féle gyermek szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

E. L. 1903. II/8.

SCHICHT-SZAPPAN

szarvas

JEGYE:

kulcs

Legjobb, legkiadósabb szappan. Ment minden káros vegyülettől.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan a nevet „Schicht” és a fenti védjegyek egyikét bírja.

Esztrogomi Lapok nyomdája, „Hunn a” könyvnyomda Esztrogom.